

**UCHWAŁA NR / / 22
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
z dnia**

w sprawie deklaracji przekazania do wspólnego z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzenia i finansowania Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 547) oraz art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§1

Deklaruje się wolę przekazania do wspólnego z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzenia i finansowania Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu.

§2

Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu będzie współprowadzone na podstawie umowy zawartej pomiędzy Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Województwem Podkarpackim, która określi zasady prowadzenia wspólnej instytucji kultury, w szczególności:

- 1) okres, na który umowa zostanie zawarta,
- 2) wysokość środków wnoszonych przez każdą ze stron niezbędnych do prowadzenia działalności przez tę instytucję,
- 3) wskazanie współorganizatora prowadzącego rejestr instytucji,
- 4) uprawnienia stron odnośnie treści statutu, powoływania dyrektora, likwidacji instytucji.

§3

Wykonanie uchwały, w tym uzgodnienie treści umowy zawartej pomiędzy Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Województwem Podkarpackim, która określi zasady prowadzenia wspólnej instytucji kultury, powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Dzieje Muzeum w Żarnowcu sięgają 1902 r., kiedy Maria Konopnicka obchodziła swój jubileusz pracy pisarskiej. Poetka podróżująca od wielu lat po Europie w listach do Elizy Orzeszkowej pisała wcześniej m.in. o marzeniach o własnym miejscu na Ziemi. Wobec tego podjęto myśl zakupu pisarce małej posiadłości, złożonej z nieruchomości gruntowej i domu jako Daru Narodowego dla wybitnej pisarki i poetki. Dar Narodowy był najwyższym wyróżnieniem dla pisarza w czasach zaborów. Na taki dar dla Marii Konopnickiej wybrano pochodzący z XVIII w. dworek z parkiem w Żarnowcu. Konopnicka przyjechała do Żarnowca 8 września 1903 r. Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu z kolei zostało powołane do życia w 1957 roku przez Ministerstwo Kultury i Sztuki na podstawie aktu darowizny córki poetki - Zofii Konopnickiej - Mickiewiczowej i pozostałych spadkobierców. Uroczystego otwarcia Muzeum dokonano 15 września 1960 r. po przeprowadzeniu prac remontowo-konserwatorskich. W 1991 r. oddano do użytku wybudowany na fundamentach dawnego spichlerza dworskiego budynek „Lamusa”, w którym mieszczą się obecnie ekspozycje muzealne, działy merytoryczne, bogata w zbiory biblioteka, magazyny zbiorów i administracja. Warto zaznaczyć, że według badań Muzeum to właśnie w Żarnowcu Maria Konopnicka napisała „Rotę” – jedną z najważniejszych polskich pieśni patriotycznych.

Misją Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu jest gromadzenie i przechowywanie dóbr kultury po wybitnej poetce i pisarce, w tym zabytków i materiałów dokumentacyjnych z zakresu literatury polskiej, sztuki, historii oraz upowszechnianie wiedzy o Marii Konopnickiej, wartościach literatury, nauki i kultury, a także kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz prowadzenie działalności naukowej, kulturalnej i edukacyjnej, jak również utrwalanie znaczenia Muzeum jako Daru Narodowego w dziedzictwie kulturowym kraju i wśród Polaków za granicą. W dworku eksponuje się w 11 pomieszczeniach wnętrza historycznego domu Marii Konopnickiej urządzone zgodnie z duchem epoki. Znajduje się tam również stała ekspozycja pn. *Kolekcja darów jubileuszowych*. Na piętrze udostępnia się także „Pokój”, „Pracownię” i „Łazienkę” Marii Dułębianskiej, z którą poetka mieszkała w Żarnowcu. W budynku „Lamusa” mieści się stała ekspozycja biograficzno-literacka pn. *Maria Konopnicka – poetka, podróżniczka, Europejka* prezentująca życie i wielokierunkową twórczość (obejmującą poezję, utwory dla dzieci, krytykę literacką, nowele i tłumaczenia z 6 języków), działalność patriotyczną i społeczną, a także przekłady utworów poetki na ponad 40 języków świata oraz jej miejsca pamięci uwiecznione w wielu miastach Polski, Europy i USA. Ponadto w budynku „Lamusa” organizowane są wystawy czasowe o różnorodnej tematyce. Integralną częścią Muzeum jest zabytkowy park o powierzchni ok. 3,6 ha, który posiada wiele walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Dodatkową atrakcją parku jest ścieżka przyrodniczo-edukacyjna oraz obiekty upamiętniające ważne wydarzenia i rocznice z życia i działalności Marii Konopnickiej.

Do roku 1998 Muzeum w Żarnowcu prowadzone było przez Wojewodę Krośnieńskiego, a po przemianach administracyjnych w latach 1999-2006 przez Powiat Krośnieński. W związku z istotnym znaczeniem oraz w trosce o właściwe zabezpieczenie finansowe w roku 2007 Muzeum zostało przejęte do prowadzenia przez Województwo

Podkarpackie. Rozmiar i zakres funkcjonowania Muzeum w Żarnowcu w krajobrazie kulturowym Podkarpacia i Polski wiąże się z koniecznością ciągłego poszukiwania dodatkowych źródeł finansowania, tworzeniem nowych i nowatorskich projektów. Nie wszystkie przedsięwzięcia służące poszerzaniu działalności Muzeum mogą uzyskać wsparcie finansowe ze strony Województwa Podkarpackiego, bowiem możliwości budżetu Województwa są ograniczone. Dodatkowe stałe finansowanie zapewniłoby stabilność i stworzyłoby szansę na realizację pełnej działalności statutowej Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu oraz pozwoliłoby na rozwój tej ważnej instytucji muzealnej.

W obchodzonym obecnie w Polsce Roku Marii Konopnickiej przygotowanie możliwości współudziału Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w prowadzeniu Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu będzie wyrazem hołdu dla dziedzictwa i wkładu Marii Konopnickiej w kształt polskiego patriotyzmu, przywracając jednocześnie tej instytucji jej pierwotny, narodowy charakter, leżący u jej powstania jako domu poetki na początku XX w. i jako państwowej instytucji kultury w latach 50-tych XX w.

Z uwagi na duże znaczenie historyczne Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu dla polskiego dziedzictwa kulturowego, jako Daru Narodowego w 1903 r. dla autorki *Roty* oraz w uznaniu wysokiej wartości zgromadzonych unikatowych zbiorów i prowadzonej działalności na wysokim poziomie merytorycznym, w okresie obchodów ustanowionego przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Roku Marii Konopnickiej, Sejmik Województwa Podkarpackiego postanowił zadeklarować wolę przekazania do wspólnego z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzenia i finansowania Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu od 1 stycznia 2023 r.